Världsnaturfonden WWF
Ulriksdals Slott
170 81 Solna

Växel: 08 624 74 00
Direkt: 08 624 74 00
Fax: 08 85 13 29
Allmänt: info@wwf.se

www.wwf.se

Jordbruksverket
551 82 Jönköping
registrator@jordbruksverket.se
michael.dimer@jordbruksverket.se

Ulriksdal 20 november 2015

Remissvar avseende förslag till Jordbruksverkets redovisning av regeringsuppdraget ”Förstärkta åtgärder mot artskyddsbrott” (Dnr 4.10.17-7259/14)

Världsnaturfonden WWF välkomnar genomlysningen av arbetet med artskyddsbrott i Sverige. Utredningen kommer väl i tid efter att FN:s resolution ”Tackling illicit trafficking in wildlife” antogs av säkerhetsrådet i somras.

WWF anser att utredningen ger en bra beskrivning av hur förhållandena ser ut idag och ger ett bra förslag till handlingsplan. WWF har egentligen bara några få avvikande synpunkter i övrigt ställer vi oss bakom det som utredningen lägger fram.

WWF har nyligen i en debattartikel riktad till regeringen framfört vad som borde göras för att göra arbetet mot bl.a. artskyddsbrott effektivare. Debattartikeln bifogas som bilaga nedan men kan också läsas via länken: http://supermiljobloggen.se/debatt/2015/11/dags-for-sveriges-regering-att-ta-ansvar-for-illegal-handel-med-vilda-djur-och-vaxter

WWFs synpunkter och tillägg:

6.1.12 Domstolar

Utredningen skriver att ”Det kan övervägas om artskyddsbrott (och andra miljöbrott) ska dömas av Mark- och Miljödomstolar dvs. av domare med utbildning avseende miljöbalken, med syftet att effektivisera och kvalitetssäkra domslut.” WWF avstyrker detta förslag då Mark- och miljödomstolarna inte handlägger brottmål och därmed inte heller brott mot miljöbalken enligt bestämmelserna i 29 kapitlet i balken. Sådana "miljöbrott" bör som nu anmäls till allmän åklagare och handläggs sedan vid allmän domstol. Idén är bra men kräver en större utredning för att belysa alla delar av en sådan ändring.

Förtroenderådets ordförande:
Hans Majestät Konungen

Stiftelsens generalsekreterare:
HåkanWirtén

Registrerad som:
Världsnaturfonden WWF
Org.nr: 802005-9823
Plusgiro 90 1974-6
Bankgiro 901-9746

♻ 100% återvunnet papper

6.2.1 Register över CITES A- och B-listade levande djur samt märkningsplikt

WWF tillstyrker förslaget. Det kan förebygga, effektivisera tillsynen och upptäckandet av artskyddsbrott. Det ger också uppfödare som följer de bestämmelser som finns en fördel.

6.2.3 Förslag till ändringar i lagstiftning

WWF anser att en reglering av förvaring av äggsamlingar är en brådskande åtgärd att genomföra. Utredningen skriver ”Införandet av ett förbud i artskyddsförordningen mot innehav av äggsamlingar och liknande samlingar bör övervägas”. Nu framgår inte hur ett sådant förbud skall vara utformat men WWFs åsikt är att det bör införas ett förbud mot innehav av äggsamling utan tillstånd från länsstyrelsen. Tillstånd till förvaring av äggsamling ges under en övergångstid. För att få tillståndet skall ett register över vilka ägg/kullar som finns i samlingen och när och var de är åtkomna. Bild skall bifogas för varje ägg/kull. Om färändringar sker i samlingen så skall detta anmälas till länsstyrelsen. Om utredningen avser ett totalt förbud för förvaring av äggsamlingar så avstyrker WWF detta då det kan bli mycket och besvärligt arbete med att hämta in samlingar hos privatpersoner. Det kan också bli fråga om ersättningsanspråk från ägarna då det kan uppfattas som konfiskering. De insamlade äggsamlingarna skall också förvaras någonstans eller förstöras. Det kan bli många besvärliga överväganden att göra. Om WWFs förlag genomförs så effektiviseras arbetet mot artskyddsbrott när det gäller äggsamling då det blir förbjudet att förvara äggsamling utan tillstånd. Eftersom det är ett förbud så kan domstolen förverka hela samlingen. Idag krävs omfattande utredningar där jaktbrott eller brott mot handel måste bevisas för att ägg skall kunna konfiskeras och den skyldige dömas.

Utredningen föreslår att ”Införandet av ett förbud i artskyddsförordningen mot import, export, reexport, förvaring, handel och transport av fågelägg av arter som lever vilt inom EU:s europeiska territorium bör övervägas. WWF delar den uppfattningen men för att harmonisera med tillståndskravet ovan om förvaring av äggsamlingar så bör det omfatta alla ägg från vilda fågelarter, inte bara de som finns inom EU. Äggsamlare runt om i världen köper och byter ägg med varandra så regleringen bör anpassas utifrån detta förhållande. WWF föreslår att bestämmelserna samordnas och att avgränsningen skrivs ägg från arter som lever vilt så omfattar det ägg i alla stadier.

6.3 Länsstyrelsernas tillsyn och Naturvårdsverkets tillsynsvägledning

Tillsynen är en av hörnstolparna i arbetet med att förhindra och avslöja artskyddsbrott. Länsstyrelserna som är ansvariga för tillsynen avsätter olika mycket resurser för det (stycke 3 under 5.3). Variationen som redovisas för 2015 är 43 % av det bedömda behovet, men varierar mellan 0 och 87 % mellan de olika länsstyrelserna. Här finns potential för förbättringar och Naturvårdsverket bör vara pådrivande i denna fråga. Regeringen bör tillse att det finns resurser och mandat att genomföra detta arbete.

Tillsyn Internet. Idag sker inte någon systematisk organiserad tillsyn av Internet i Sverige. När artskyddsförordningen trädde i kraft i Sverige 1999 var Internet i sin linda och det mesta av handeln skedde på annat sätt och utifrån det konstruerades artskyddsförordningen och tillsynen. Nu är det nya förhållanden som råder och förutom de traditionella så är det Internet som är det stora försäljningsstället. Därför måste tillsynen utökas till detta forum och regeringen bör anvisa vilken myndighet som skall vara huvudansvarig för detta.

Syfte, omfattning och avgränsning

WWF föreslår att det under kapitlet 1.2 sista stycket införs ytterligare en avgränsning i uppdraget. Det gäller fridlysningsbestämmelserna i punkterna 2 och 4 i 4 § i artskyddsförordningen. Utredningen har som huvudtema ”handel med djur och växter” och dessa två punkter reglerar något helt annat och det är

störning i punkten 2 samt skydd av livsmiljöer i punkten 4. Om dessa artskyddbrott skall avhandlas i utredningen så kommer det att kräva omfattande utökning av underlag, bedömanden och förslag.

För Världsnaturfonden WWF

Peter Westman
Naturvådschef

Mats Forslund
Sakkunnig

Bilaga:

SMB DEBATT

”Dags för Sveriges regering att ta ansvar för illegal handel med vilda djur och växter”

Onsdagen den 18 november 2015, kl. 12.03

Sveriges lagstiftning är 15 år gammal och i stort behov av en uppfräschning, det skriver Håkan Wirtén och Mats Forslund från Världsnaturfonden WWF.

I juli 2015 antog FN en banbrytande resolution mot illegal handel med hotade arter. Nu gäller det att Sveriges regering agerar och genomför de förbättringar som anges i resolutionen, och som WWF förespråkat i många år.

FN:s resolution ”Tackling illicit trafficking in wildlife” som antogs av säkerhetsrådet i somras är nu det vägvisande dokumentet när det gäller att få stopp på illegal handel med vilda djur och växter. Handeln omsätter varje år mångmiljardbelopp och är ett allvarligt hot mot många arter, men också mot länders säkerhet och stabilitet. Den illegala handeln bedrivs som organiserad internationell brottslighet, och drar nytta av korruptionen i många svaga länder.

Sverige har länge haft en av de bästa lagstiftningarna i världen mot illegal handel med vilda djur och växter. Den är dock 15 år gammal och i stort behov av en uppfräschning. Inte minst bör tillsynen ses över för att fånga upp den växande näthandeln med vilda djur och växter, som knappt existerade när lagstiftningen blev till. Istället finns det tecken på att tillsynen minskar, vilket är oroande.

Ålen är en av Europas CITES-listade arter som har ett stort kommersiellt värde och där en omfattande fångst och handel sker, även i Sverige (CITES – *Convention on International Trade in Endangered Species* of Wild Fauna and Flora).

Sverige var pådrivande för CITES-listningen av ålen 2009. Mer än 95 procent av ålarna har försvunnit sedan 1960-talet och det gäller att förvalta de återstående väl för att bestånden ska kunna återhämta sig. Sverige har ett ansvar i frågan och det är nu dags att göra en avstämning av läget vad gäller ålens status, vilka åtgärder som genomförts för att öka antalet ålar samt hur effektiva skyddet och kontrollen har varit.

Sverige bör snarast genomföra det som anges i FN:s resolution, för att inte komma efter i detta viktiga arbete. WWF vill att regeringen beslutar om en handlingsplan för de åtgärder som behöver genomföras. Vi uppmanar regeringen till följande åtgärder för att komma till rätta med illegal handel med vilda djur och växter:

– Ge handeln med vilda djur och växter ökade resurser för tillsyn och utredning.
– Besluta om att uppdatera de nu 15 år gamla lagarna i artskyddsförordningen och jaktlagstiftningen.
– Se till att den omfattande näthandeln med vilda djur och växter övervakas, genom att besluta om myndigheternas ansvarsfördelning för detta arbete.

– Se till att Sida bidrar med resurser för långsiktig och uthållig förvaltning av vilda djur och växter, vilket skulle minska tjuvjakt och illegal handel.
– Inför krav på tillstånd för förvaring av äggsamlingar.
– Utvärdera ålens situation i Sverige vad gäller status, fiskets omfattning och betydelse för både ål och människor, samt förvaltningens genomförande och kontrollen av efterlevnaden av bestämmelser som rör fisket, försäljningen och exporten.

I dag (18 november) avslutas ett stort möte med The International Criminal Police Organization, Interpol, i Singapore. Miljöbrott har blivit en allt viktigare del av Interpols arbete och vi hoppas att Sverige tagit med sig frågan om den illegala handeln dit. Sverige bör även ta sitt ansvar internationellt, genom att i bilaterala möten med länder där problem finns med tjuvjakt eller illegal handel ta upp dessa frågor och även påverka motparten att aktivt bekämpa artkriminalitet.

Med dessa åtgärder har Sverige de bästa förutsättningarna i världen när det gäller att stoppa illegal handel – men det krävs beslut och handlingskraft av regeringen för att det ska bli verklighet. Detta kan vara något att avrapportera på olika världsmöten, som nästa FN-möte i denna fråga.

Håkan Wirtén, generalsekreterare Världsnaturfonden WWF

Mats Forslund, expert handel med hotade arter, Världsnaturfonden WWF